

Søndag seksagesima

Salmevalg

753: Gud, du som lyset og dagen oplod

448: Fyldt af glæde/391: Dit ord, o Gud, som duggen kvæger

152: O Herre Gud, din lære

476: Kornet som dør i jorden

385: Op, alle folk på denne jord

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Markus

Jesus gav sig igen til at undervise nede ved søen. Og en meget stor skare flokkedes om ham, så han måtte gå om bord og sætte sig i en båd ude på søen, mens hele skaren stod på bredde inde på land. Og han lærte dem meget i lignelser, og i sin undervisning sagde han til dem:

”Hør her! En sædemand gik ud for at så. Og da han såede, faldt noget på vejen, og fuglene kom og åd det op. Noget faldt på klippegrund, hvor der ikke var ret meget jord, og det kom straks op, fordi der kun var et tyndt lag jord; og da

solen kom højt på himlen, blev det svedet, og det visnede, fordi det ikke havde rod. Noget faldt mellem tidsler, og tidslerne voksede op og kvalte det, så det ikke gav udbytte; det voksede op og groede, og noget bar tredive og noget tres og noget hundrede fold.” Og han sagde: ”Den, der har ører at høre med, skal høre!”

Da han var blevet alene med sine ledsagere og de tolv, spurgte de ham om lignelserne. Og han svarede dem: ”Til jer er Guds riges hemmelighed givet, men til dem udenfor kommer alt i lignelser, for at

’de skal se og se, men intet forstå,
de skal høre og høre, men intet fatte,
for at de ikke skal vende om og få tilgivelse.”

Og han sagde til dem: ”Forstår I ikke denne lignelse? Hvordan skal I så kunne forstå de andre lignelser? Sædemanden sår ordet. Med dem på vejen, hvor ordet sås, er det sådan, at når de har hørt det, kommer Satan straks og tager det bort, der er sået i dem. De, der bliver sået på klippegrund, er dem, der straks tager imod ordet

med glæde, når de har hørt det; men de har ikke rod i sig, de holder kun ud en tid, så når der kommer trængsler eller forfølgelse på grund af ordet, fader de straks fra. Andre er dem, der bliver sået mellem tidslerne; det er dem, som har hørt ordet, men denne verdens bekymringer og rigdommens blændværk og lyst til alt muligt andet kommer til og kvæler ordet, så det ikke bærer frugt. Men de, der bliver sået i den gode jord, det er dem, der hører ordet og tager imod det og bærer frugt, tredive og tres og hundrede fold.”

Prædiken

Vi siger, at troen kommer af det, der høres. Men hvad vil det sige at høre noget? Hørersansen er den første sans, vi udvikler. Længe inden vi kan se, kan vi høre. Og når hørersansen først er udviklet, så er der lyd overalt. De første lyde, vi hører, er forvrængede: Fosteret hører moderens hjertelyd, hendes vejtrækning og hendes fordøjelse mens ørerne er nedsunket i fostervandet. Ind

gennem mavehud og fostervand trænger også forældrenes stemmer ind til barnet: Når de taler, synger, skændes eller snorker, så hører barnet det. Fosteret er konstant omgivet af lyde, og vi kender måske fornemmelsen af lyden, når vi dykker hovedet ned under vandet: Der er aldrig stille! Eller når vi lægger øret ind mod et andet menneskes mave: Der er heller aldrig stille inde i kroppen!

Når barnet endelig bliver født, så oplever det for første gang stilheden. Men stilheden kan gøre barnet uroligt; og spædbarnet er trygt, når det hører noget, og tryggest, når det hører forældrenes stemmer eller moderens bankende hjerte. Og den første tid i verden – ude af mors mave – ser barnet meget dårligt; men det hører alt. Det forstår endnu ikke, men det husker sine forældres stemmer og vender sig mod de lyde, der er velkendte.

I den anden ende af livet er hørersansen formentlig den sans, der forsvinder til sidst. Derfor siger vi også, at selvom de døende ikke er kontaktbare og ikke reagerer på det, der

bliver sagt, så er det vigtigt at tale med den døende, for han eller hun hører muligvis, hvad vi siger. Da min farmor døde, sad min far og min faster hos hende og talte. Hun trak blot vejret og hun kunne hverken bevæge sig eller sige noget, og blikket var temmelig sløret. Men mens de sad og talte om deres liv og deres barndom derhjemme på Førslevvej i Brønshøj, begyndte der at trille små tårer ned ad hendes kinder. Der er mange, der kan fortælle lignende historier fra de sidste timer eller minutter i et menneskes liv. Og når vi sidder der i de sidste timer, så er det vigtigt for os, at det vi siger betyder noget. At det ikke handler om indkøb og rengøring og andre af hverdagens gøremål. Vi vil gerne, at vi får fortalt vores kære, hvad de betyder for os, at vi elsker dem.

Troen kommer af det, der høres. Det er et citat fra Paulus' brev til romerne. Det handler om at høre, rigtigt høre, Guds stemme. Det handler om at lytte til sandheden. Den sandhed, vi fornemmede i fostervandet, da moders hjerterytme gav os tryghed; den sandhed, vi genkendte, da

vi hørte vores forældres stemmer blandt alle de fremmedartede lyde lige efter fødslen; den sandhed vi lærte om, da kærlighedens væsen begyndte at gå op for os, og som udviklede sig gennem hele livet; den sandhed vi oplevede i dåben, i døbefontens vand, der som fostervandet rummer en uforklarlig tryghed; en ny fødsel ind i et verdensomspændende kærlighedsfællesskab.

Når vi lytter, hører vi Guds stemme over alt. Martin Luther oversatte Paulus-citatet således: Troen kommer af det, der prædikes. Og her tænkte Luther ikke blot på det, som præsten sagde fra prædikestolen, men hver gang Guds storhed og barmhjertighed erfares, så er det en prædiken. Fortællingen om sædemanden, der gik ud for at så ordet om Jesu Kristi liv, død og opstandelse; ordet om Guds betingelsesløse kærlighed til os, handler om at høre og tro, og det ligger dybt i fortællingen som en præmis, er der er mange, der nok hører, men som ikke hører efter.

I en Luthersk gudstjeneste har vi svært ved at tale om det, der står i vejen for Guds virke i os. Fordi fromhed ofte bliver sat lige med gerningsretfærdighed; og vi kan heller ikke li' at tale om, at nogen er fromme, og nogen er det modsatte. Faktisk er ”fromhed” og blevet et skældsord.

Men vi ved ikke desto mindre af erfaring fra vore egne liv, at det har en betydning, hvad vi fylder vores tid med. Noget gør os godt og noget gør os ondt. Når jeg læser nyheder flere gange om dagen bliver jeg bekymret og urolig. Når jeg lægger puslespil bliver jeg rolig. Når jeg læser debatspor på nettet bliver jeg ofte vred og opgivende. Når jeg bruger tid sammen med folk, jeg holder af, bliver jeg glad og håbeful.

Jeg kom fornylig forbi en tegneseriestribe, ja egentlig bare et enkelt billede, hvor man ser et får ligge og solbade, med solbriller, hørebøffer og laptop foran sig. I baggrunden ser man en hyrde stå og kalde på det. Fåret, der ikke hører noget, siger undrende til sig selv ”Jeg synes ikke, jeg hører

noget fra hyrden nu om stunder.” Meningen er tydelig; når vi fylder vore liv med forstyrrelser og aldrig lytter efter, så hører vi heller ikke, hvad der bliver talt til os. Men hvad – hvis noget – er forstyrrende for vores lydhørhed over for evangeliet? Gør det nogen forskel, hvad vi vælger? Om vi for eksempel går i kirke eller ej?

Vi er på vej ind i kirkeårets fastetid. Det er en tid, hvor vi forbereder os til påsken og venter på de begivenheder, som sætter resten af kirkeåret i svingninger. Fastetiden er en tid med tradition for at man trækker sig tilbage og blive stille og lytter. For nogen giver det mening af holde sig fra facebook. Nogen drikker ikke alkohol i fastetiden og nogen spiser ikke slik. Det man individuelt forstår som larm, skrues der ned for. Og så lytter man. Sådan var søndagen engang en hviledag til stilhed. Nu kommer stilheden ikke længere af sig selv, men skal vælges aktivt til.

Den jødiske teolog, Martin Buber, søgte i en periode af sit liv ofte religiøs indsigt eller 'det guddommelige' i stilheden. Han brugte hver morgen tid fordybet i meditation. Han forstod det guddommelig som noget, der måtte findes hinsides denne verden og uden for tiden.

Han fortæller, at han, da han var professor på et universitetet i Jerusalem, havde en afgørende oplevelse der for altid ændrede hans opfattelse af det guddommelig. En morgen efter endt meditation, blev han opsøgt af en studerende i krise. Den studerende havde brug for Bubers råd. Sådan blev Buber ofte opsøgt som et slags orakel. Om mødet siger Buber, at han ikke behandlede ham mere slapt end han ellers plejede, men at han ikke rigtig var tilstede i ånden. Senere fik han fra en ven af den unge mand, der nu ikke længere var i live, at vide, at han ikke var kommet til ham af tilfældighed eller pga. af en overfladisk interesse, men båret af skæbnen og for at træffe en vigtig afgørelse. "Jeg hørte ikke de spørgsmål han ikke stillede" sagde Buber om mødet og om det ha oplevede som sit

svigt af den unge mand. Fra da af opgav han tanken om det religiøse som noget ganske andet og fjernt fra dette liv. ”Jeg kender ikke til nogen guddommelig fylde uden den, der ligger i enhver dødelig time med dens krav og ansvar”, skriver han. Det guddommelig er på færde i ethvert menneskeligt møde. Hver gang et ansigt står over for et ansigt. Hver gang et ord når et øre og der bliver talt ud af hjertet og lyttet.

Vi kan høre så meget uden at høre det mindste efter. Her går vi det guddommelig forbi, vil Buber sige.

Lignelsen om sædemanden handler om at høre, men at høre sådan, at vi hører efter. At vi ikke blot lytter til ordene og konstaterer, at der er en, der taler; men at vi lytter til mennesket, der sidder lige foran os med et afgørende spørgsmål. Eller at vi hører efter Guds stemme. Den hvisker i stilheden, at Jesus Kristus gennemtrængte larmen, ligegyldigheden, selvoptagetheden; at han stillede sig foran det sønderskudte liv og sagde: Her er jeg! Du skal ikke lede længere, for jeg har fundet dig. Og sådan gør han

stadig. Han stiller sig foran dåbsbarnet og siger: Du skal ikke lede, du skal være til, for jeg har fundet dig! Og han siger til hver nadvergæst: Du skal se på din næste med mine øjne. Og dér ser du et menneske, der har et navn, og som har brug for din kærlighed. Så hører du rigtigt.